

"SÖYLEŞİ"**27 Şubat 1993 tarihinde odamız lokalinde düzenlenen
"Kuzey Kafkasya'da Son Durum" konulu söyleşiye
konuşmacı olarak Özdemir Özbay katılmıştır.**

li w^ en Kafkas sürgününde J" C Türkiye'ye (Kayseri) MmJ sürülmüş birisiyim. Bu konuda birşeyler ortaya çıkarabilmek için çalıştım ve hâlâ çalışmaktayım. Bu güzel gününüzü beni dinlemek için ayırdığınız için teşükkûr etmek istiyorum.

İlk olarak Kafkasya-Çerkez kavramlarına değinmek istiyorum. Bugünkü Azak Deniz'inden Hazar Deniz'ine kadar uzanan kuşak boyunca yer alan bölge Kuzey Kafkasya olarak anılmaktadır, Çerkez kavramı ise, bu bölgenin yani Kuzey Kafkasya'nın otokton halkına verilen isimdir.

Biz burada Çerkez halkını iki kısma ayırarak inceleyeceğiz,

Protoçerkez; Bu bölgeye sonradan yerleşmiş bir kültür karışımı (Dağıstan, Osetya, Balkanlar, Adıgey, Abhazya vb.) olarak tanımlanır. Genel olarak Çerkez halkı olarak bu kesim adlandırılmaktadır. Daha dar anlamda İse Kuzeybatı Kafkasya halkı olarak adlandırabiliriz. Burada bu halkların tarihçesinden bahsetmek İstiyorum,

M.Ö.IV yyJdan itibaren buranın çeşitli kültürlerden etkilendiğini çeşitli buğulardan anlıyoruz. V yy'dan itibaren bu bölgede ilk kez "feodalizmin etkileri gözlenmeye başlamıştır. Ve bunun sonucunda etnik çekişmeler başlamış ve boylar halinde birbirlerinden ayrılmışlardır. Bu boylar dillerine göre 2 kesime ayrılmışlardır. Bunlar Kuzeydoğu Kafkasya ve Kuzeybatı Kafkasya halklarıdır.

Daha sonraki yıllarda bu bölgelerde Bizans İmparatorlu-

ğu'nun etkisi gözlenmeye başlamıştır. Bizans İmparatorluğu'nun Ortaçağ'da başlayan büyümesiyle bu bölgeye Hristiyanlığı yerleştirmeye çalışmışlardır. Bu zamanlarda Bizans İmparatorluğu ile ilk teması Çerkez'ler resmi olarak kurmuşlardır.

16. yy. sonlan, 17 yy başlangıcında Arapların kuzeye doğru yayılmaları İle Dağıstan'a İslamiyet diğer cumhuriyetlerden erken girmiştir.

Kuzey Kafkasya'da Osmanlı Döneminde İslamiyetin girmesiyle halkın büyük çoğunluğu İslamiyeti kabul etmiştir, Rusya'nın imparatorluk haline gelmesi Kuzey Kafkasya'yı sıkıştırılmaya başlamıştır.

Osmanlıların 17 yy'da Karadenizi egemenlikleri altına almasından sonra Kuzey Kafkasya halkı Rusya'nın baskısına karşı Osmanlı'lara daha yakınlaşmaya başlıyorlar,

1840'lı yıllara doğru Rusya kuzeyden Çerkez'leri sıkıştırılmaya başlıyorlar, Bunun nedeni ise Adriyatik'e ulaşmak bunun içinde tek engeli Kafkaslar oluşturuyor, bunun için de asimilasyon ve baskı artıyor, 1860'larda Kuzey Kafkasya halkı artık tükenmeye başlamışlardır. 1864 yılında son savaş verilmiş ve 1,5 milyon insan Osmanlı İmparatorluğu'na sürülmüş ve buralar tamamen yıkılmıştır.

1917 yılına kadar ufak tefek ayaklanmalar yer yer meydana gelmiştir 1917 İhtilalinden sonra "Özerk cumhuriyetler" kurulmuş ve SSCB'nin dağılmasından sonra olaylar gözlenmeye başlamıştır.

Bugünkü Kafkasya coğrafik olarak kuzeyde Çeçen Indus, Kuzey Osetya, Güney Osetya, Karatya Balkar, Karacı Çerkez, Adıgey, Abhazya Cumhuriyetleri ve Azerbaycan, Ermenistan, Gürcistan, Kafkas Cumhuriyetleri olarak güneyde, çeşitli dil, din ve kültürlerden oluşan bir mozayik halinde yer almaktadır.

Bu arada Abhazya'ya değinmek istiyorum. 1878-1917 yılları arasında Abhazya'da ufak tefek direnişler devam etmekteydi ve Türkiye'ye göç bu yıllarda başladı. Buralardan sürülen halkın yerine diğer insanlar yerleştirilmeye başladı.

1922 Mart ayında Abhazya bağımsız olarak birliğe bağlanmak için başvurdu ve O sıralarda Abhazya'da devrim gerçekleştirildi, Abhazya liderlerinin bağımsız devlet olmak için başvurulan 1927 yılına kadar devam etmiştir. Bu çabalarının sonucunda Abhazya "Özel İttifak" adı altında SSCB'ye bağlanmıştır. 1957-58 yılına kadar baskı devam ediyor ve Gürcistan halkı buralara yerleştirilerek asimilasyona uğrattıyorlar ve Abhazya halkının kültürü öldürülmeye çalışılmıştır.

18 Mart 1989'da bugünkü Gürcistan'dan ayrılma kararı alınıyor (Fakat bu çeşitli çevrelerce istenmiyor), 1989-1992 yılları arasında bu sürtüşmeler devam etmiştir. Halen devam etmektedir.

Şu an dikkatinizi çekmek İstiyorum. Bağımsızlığını ilan etmiş ve işgale uğramış bir halk var. Bu insanların sayısı 4 milyondur ve bu sorunları umut ediyorum çözülecektir, "•